

to običaj povsod po kulturnem svetu, je pri nas smo bili varni za urednikovanj hrbtom in le kaka šifra je včasih označevala, kdo je pisec, a to le redko.

Tudi predsednik našega društva naj usliši želje deklarantov in poda priliko, da si na običnem zboru po § 10, ali pa na navadnem zborovanju pogledamo v oči.

Sklepi okrajnih učiteljskih društev k Deklaraciji.

Konjiško učiteljsko društvo. 16. jan. t. l. Občni zbor se je izrekel, da se z obliko Deklaracije ne strinja, smatra, da so v njej protislovja, strinja pa se z dobrimi, sprejemljivimi točkami, ki jih vsebuje tudi poslovnik Pov. UJU. Ne naveda točk. — Se je torej s tem izrekel za smer, ki je v poslovanju in jo povdarja v bistvu tudi Deklaracija, ki se na dosedaj ni izvajala.

Ormoško učiteljsko društvo. 6. febr. t. l. Je odobrilo postopanje predsednika, ki se je zavzel za Deklaracijo na seji širšega sosveta in je predlagalo izpremembe k točki III. 2., 4. in 5. ter X. Vsi predlogi so bili sprejeti in bistvena smer Deklaracije odobrena z vsemi glasovi proti enem glasu. Obžaluje, da se javnost vtiča v te interne stanovske zadeve.

Ptujsko učiteljsko društvo. 6. febr. t. l. Se je odložila razprava do prihodnjega zborovanja, in izvolil odbor, ki bo podrobno pripravil material za razpravo.

Litijsko učiteljsko društvo. 6. febr. t. l. Je preložilo razpravo na prihodnje zborovanje, da določi referente o tem.

Kamniško učiteljsko društvo. 8. febr. t. l. Je izvolilo dva referenta, za in proti ter bo razpravljalo na prihodnjem zborovanju.

Celjsko učiteljsko društvo. 6. febr. t. l. Deklaracija ni bila ne sprejeta in ne odbita. Pride pred delegacijsko zborovanje in se bo še obravnavala.

Pomisliti moramo, da je tu tudi odnosa. Predno pređemo v podrobno debato, bi vsekakor bilo dobro, da presodimo, v koliko bi se dale prenesti k nam in izkoristiti izkušnje ki so si jih pridobili drugi narodi na tem polju. Gotovo so med nami tovariši, ki so dobro predelali tozadevno tujo literaturo zato naj nam kateri izmed teh v ekscerptu poda najvažnejše in najpotrebnejše. Predvsem na moramo poizkusiti, da iz tega kar že imamo, ustvarimo nekaj, kar bo odgovarjalo našim potrebam.

Anton Mervič.

Novomeško učiteljsko društvo. 6. februarja t. l. Je preložilo razpravo na prihodnje zborovanje.

Logaško učiteljsko društvo. 6. februarja t. l. Soglasno sprejelo Deklaracijo in je »Jutru« poslalo popravek, ker je poročalo neresnico, da je bila Deklaracija odklonjena.

Črnomajsko učiteljsko društvo. Je odklonilo Deklaracijo. Utemeljevanja niso znana. To je edino društvo, ki jo je popolnoma odklonilo.

Mariborsko-okoliško društvo. Je sprejelo Deklaracijo popolnoma stvarno in mirno.

Mariborsko mestno društvo. Ima Deklaracijo še v debati, ki jo bo nadaljevalo na prihodnjem zborovanju.

Kakor je razvideti, je gibanje za ugotovitev stanovske politike v naši organizaciji zadobilo prav stvarno lice in kar je največjeleži znak, da se vrši po vseh družstvih prav resno in stvarno široko razpravljanje o tem tako važnem načelnem vprašanju. Iz teh poročil je razvidno, da se učiteljstvo ni dalo zavesti in vplivati od dnevnih politike in da bo deklaracijska smer imela prav močno in široko bazo v vrstah učiteljstva. Z določitvijo referentov se je prešlo preko intrig dnevnih politike, ki se je hotela vmešavati v naše interno načelno vprašanje in preko osebnih predsodkov, ki so prvi moment igrali svojo vlogo. To je znak naše zrelosti, ki je prvi pogoj za presojanje in izvedbo deklaracijske smerti.

Izjava.

Z ozirom na notico v »Jutru« od 11. t. m. pod mogočnim naslovom »Učiteljska društva odklanjajo Dimnik - Mencinovo deklaracijo«, ki pravi o zborovanju Logaškega učiteljskega društva dobesedno: »Logaško učiteljsko društvo, kjer gospodari Medvešček, je prvotno sprejelo (Deklaracijo) z malimi spremembami točko za točko, toda ob koncu so zborovalci sprevideli, da stvar ni zrela in v tem konceptu nesprejemljiva. Zato so zmedeni dokument izročili posebnemu odseku, ki naj ga predela, temeljito popravi in na prihodnjem zborovanju o njem poroča« — izjavlja Logaško učiteljsko društvo resnici, te dandanes tako zapostavljeni hčerki božji, na liubo sledeče:

Tov. Medvešček ne »gospodari« v društvu, temveč mu le po svojih močeh služi, kakor je to dolžnost vsakega pravega člana. »Gospodarenje« je v našem društvu že davno minilo, kakor je tudi končno minilo v vsem slov delu organizacije dne 10. jan. t. l.

Deklaracija je bila na mišljenem običnem zboru kluh pomislekom od strani 3 članov no dolgi in minuciozni razpravi enoglasno in v celoti sprejeta. Na spremeniwalni predlog po že izvršenem gla-

sovanju od strani gosta, ki je prisostvoval zborovanju (zmisel in namen tega predloga se je morda kril s tendenco »notic« »Jutra«!), je na bil sprejet protisloves, da odbor, pomnožen z obema delegatoma, Deklaracijo za delegacijsko skupščino na nekaterih mestih, a brez bistvene spremembe jasneje stilizira.

To je torej resnica in ne tendenciozna vest v »Jutru«, kakor je najbrže drugačna tudi resnica o drugih učiteljskih društvih, ki jih omenja ista notica: saj desavuiru list že v isti številki samega sebe, ko n. pr. pravi v že večkrat omenjeni notici, da ni Celjsko društvo Deklaracijo sprejelo, a na drugem mestu, v podrobnejšem poročilu o poteku celjskega zborovanja, na sledeče: »Deklaracija ni niti sprejeta niti odbita. Naj pride pred delegacijsko zborovanje, kjer naj se oretreajo tudi drugi osnutki.« — To na je nekaj povsem drugega. Resnica, resnica, kako trnjava je nekod tvoja pot!

Učiteljsko društvo za logaški okraj.

V Logatcu, 14. februarja 1926.

Karel Štravs, Bogumil Medvešček, t. č. predsed. t. č. tajnik.

Zahteve činovniškega Saveza v Beogradu.

Te dni so zborovali zastopniki državnega uradništva v Beogradu. V glavnem so bile sprejete sledeče zahteve:

1. Državnemu uradništvu se morato s strani države izplačati dolžne razlike.
2. Kronske upokoience je prevesti s posebnim zakonom na dinarske penzije.
3. Narodna skupščina naj razveljavi vse izpremembe in dopolnitve, ki jih je sprejela potom finančnih zakonov, s katerimi je izpremenila činovniški zakon.
4. Uredba o razvrstitvi naj se izpremeni z ozirom na stavljene predloge in zakoni.
5. Draginske doklade je treba povečati, predvsem stanarino 3 do 6-krat.

Višja pedagoška šola.

(K razpravam o učiteljski izobrazbi.)

Članka tov. S. Mrovljeta v »Učit. Tovarišu« sta dala povod da napišemo o tem vprašanju sestavek, ki naj pripomore, da se razbistrijo pojmi v nadaljini naobrazbi učiteljstva.

Gori imenovana članka sta gotovo izšla v zavesti da je učiteljstvu nadaljna naobrazba potrebna, vendar se še ne vidi, ali je to izraz ambicije ali študija tozadevne literature, ki je jako obšir-

na. Predno pređemo v podrobno debato, bi vsekakor bilo dobro, da presodimo, v koliko bi se dale prenesti k nam in izkoristiti izkušnje ki so si jih pridobili drugi narodi na tem polju. Gotovo so med nami tovariši, ki so dobro predelali tozadevno tujo literaturo zato naj nam kateri izmed teh v ekscerptu poda najvažnejše in najpotrebnejše. Predvsem na moramo poizkusiti, da iz tega kar že imamo, ustvarimo nekaj, kar bo odgovarjalo našim potrebam.

Da se brez nadaljinega odklanjanja v šli pedagoški šoli v Zagrebu in Beogradu, ker ba je ne nudita moderne izobrazbe ljudskošolskemu učiteljstvu, ampak pripravljata le za meščanske šole oziroma za nadzornike, se ne zdi dovolj utemeljeno. Rad bi boljšega poznavanja bi navedli tukaj samo nekatera dejstva.

Višja pedagoška šola v Zagrebu je bila ustanovljena z naredbo tedanje pokrajinske vlade za Hrvatsko in Slavonijo z dne 15. novembra 1919. br. 41.846 prvotno s štirim semestri in ima glasom prvega člana res namen v prvi vrsti izobraziti teoretično in praktično meščanskošolske učitelje, a razen tega goji tudi znanstveno osnovnošolsko pedagogiko in pedogogijo ter sodelovati v nadaljnjem izobraževanju osnovnošolskih učiteljev sploh, kakor pravi naredba sama. Poglejmo, koliko je višja pedagoška šola tega že izvršila z ozirom na Slovenijo.

Predavanja so se pričela 15. januarja 1920 in sta bili v šolskem l. 1919./20. vpisani dve izredni slušateljici iz Slovenije. V šolskem letu 1920./21. se je vpisalo 13 slušateljic in 1 slušatelj, ki so dovršili v šolskem letu 1921./22. V tem letu so se vpisali iz Slovenije 3 slušateljice in 4 slušateljice, od katerih so v letu 1922./23. dobili dopust samo 1 slušateljica in 2 slušatelja. V šol. letu 1923./24. ni bilo iz Slovenije nobenega slušatelja, ker nihče ni dobil dopusta. V šolskem letu 1924./25. je bilo iz Slovenije 9 slušateljic in 9 slušatelj. Šele v šolskem letu 1925./26. je 28 novih slušateljic(ic), tako da je sedaj na višji pedagoški šoli 44 učiteljev iz Slovenije (na lastne stroške študirajo 3 šolske sestre).

Vseh absolventov je v Sloveniji 13 tovarišic, ki so vse nameščene na meščanskih šolah, in 4 tovariši od katerih sta dva na meščanskih, a dva na osnovnih šolah.

Ali mudi višja pedagoška šola moderno pedagoško naobrazbo, bi dali najlažje svojo sodbo tovariši ki so jo absolvirali in njene sadove praktično preizkusili.

Da se nameščajo absolventi višje pedagoške šole na meščanskih šolah je nuja potreba sedanjosti, ker primanjkuje kvalificiranih meščanskošolskih moči. Misli na je treba tudi na osnovne šole in dati absolventom višje pedagoške šole priliko, da poskusijo uvesti moderna stremjenja, osnovana na novejših izkustvih pedopsihologije, tudi v osnovnih šolah.

Učiteljstvo si mora samo priboriti not do višje izobrazbe a žal da je med mlajšimi tovariši, ki bi morali biti nosilci novih idej premalo zanimanja za nadaljno izobrazbo. Dolga leta so vodile učiteljske stanovske organizacije boj, da se odpre učiteljstvu pot na vsučilišča. Učitelji v Nemški Avstriji so to dosegli, čeravno imajo isto predizobrazbo kakor mi, a univerze niso s tem nič zgubile na svojem ugledu, če so odprle svoja vrata tudi učiteljstvu. Pri nas si tega do danes nismo mogli priboriti.

Z naredbo 1. avgusta 1921 št. 10.070 je bila razširjena višja pedagoška šola v Zagrebu še s petim in šestim semestrom, ter je bil že razpisn natečaj za vpis slušateljic, ali do otvoritve ni prišlo radi finančnih vprašanj.

V naši javnosti se je večkrat govorilo da so na zagrebški višji pedagoški šoli slušatelj iz Slovenije zapostavljeni — predvsem, da se ne predava slovenščina. Saj je bila spomlad stavljen celo tozadevna interpelacija na g. ministra

Ferijalno Udruženja Jugoslovanskega Učiteljstva.

Načelni program »F. U. J. U.«, ki smo ga objavili v našem apelu na jugoslovansko učiteljstvo, je privabil mnoge tovarišev(ic) iz Slovenije, v prvi vrsti pa iz ostalih pokrajin naše države. Izmed mnogih pisem naj navedem samo eno:

Dragi kolega!

Čitajući »Narodnu Prosvetu« br. 6. prihvatamo Vašu ideju i Vam se javlja-

prosvete. A že od 1. decembra 1924 predava slovenščino prof. dr. Fr. Ilešič, v obsegu 5 tedenskih ur.

V zadnjih letih se je čutila neknaklonjenost napram višjim pedagoškim šolam in njih slušateljem. Morda je to povzročila brošura I. Radovanovića, v kateri podala svoj referat na sarajevskem kongresu UJU »Unifikacija i reforma osnovne nastave osobitim obzirom na naobrazbu učitelja«. Ta brošura se je potom učiteljskih društev razširila po vsej Sloveniji. V njej je nakop čeno mnogo neosnovanih in tendencioznih trditve. N. pr.: Višje pedagoške šole podpirajo samo beg učiteljstva z osnovnih šol; radi tega te trpe na pomanjkanju učnih moči; višje pedagoške šole torej destruktivno delujejo na osnovne šole. (Praksa pa je pokazala da nam danes primanjkuje meščanskošolskih učiteljev, a ne ljudskošolskih!) — Druga podobna: Ne obstoji potreba po meščanskih šolah, temveč samo posebne aspiracije meščanskošolskih učiteljev. (O tem naj razmislijujejo tovariši z meščanskih šol!)

Dalje moramo premotriti dali naj se ustanove v državi tri višje pedagoške šole ali ena. Zakon o ustanovitvi višje pedagoške šole predvideva ustanovitev takih šol v mestih, kjer je univerza.

Mnogo je argumentov za eno visoko pedagoško šolo:

1. Potreba enotnih smernic za celo državo ker bi to bila najsigurnejša pot unifikacije.
2. Pomanjkanje modernih pedagogov.
3. Osebnopoznavanje učiteljstva med seboi, kar mnogo pripomore k zblžanju.
4. Finančno vprašanje vzdrževanja šol.

Nasprotno so argumenti ki govore za to, da dobimo svojo višjo pedagoško šolo v Ljubljani ti-le:

1. Ena ne more sprejeti vseh slušateljic, ker bi potrebovala preveč vadnic in laboratorijev, kar je nujno potrebno za praktične vežbe. Samo Slovenija potrebuje letno 100 absolventov, ako se računata, da bi bilo vse osnovnošolsko učiteljstvo deležno višje naobrazbe.
2. Zdrava konkurenca med šolami in gojitelj onih predmetov, ki so najvažnejši za naša kraje.
3. Cenejši študij slovenskih slušateljic.

Glede četrte točke zgoraj se postavimo na stališče da mora biti za šolo denar ako ga ima država za druge stvari, ker nagrazba najširši plasti je najboljša narodna obramba. Radi političnih bojev in izrabljanja prosvetnih ustanov v teh bojih se morata celo beograjska in zagrebška višja pedagoška šola boriti za svoj obstanek. Sploh bi na bilo tudi težko dobiti dobrih pedagogov za več pedagoških šol ker jih nimamo.

O nadaljni izobrazbi učiteljstva in o reformi učiteljske naobrazbe sploh se je pri nas še veliko premalo razpravljalo. Koncem koncev pa odločajo o vsem le politiki. N. pr. zakon o osnovnih šolah! Šest let smo govorili o njem a javnost ni vedela skoraj ničesar o tem: ko je prišla odločitev in je bil načrt zakona predložen parlamentu, smo se začudili, odkod je prišel tak načrt! (Saj je vendar »Učit. Tov.« prinesel vse načrte! — **Onomba uredništva!**)

Ako hočemo da se bo v naših učiteljskih društvih vodila tozadevna debata smotreno, bi nujno potrebovali kot podlago od strokovnjakov sestavljeni načrt o katerem naj vsa učiteljska društva temeljito razpravljajo. V tem oziru bi morda podal lahko mnogo nasvetov pedagoški krožek v Mariboru, v katerem je imel dr. Fr. Žgeč referat »O reformi učiteljske naobrazbe«.

Po končanem razmotrivanju vseh od poedinih društev podanih izpremenjvalnih predlogov naj bi odsek končno redigiral naše zahteve in te naj se razširijo med učiteljstvom, da jih propagira med narodom. Tritoč nas je v Sloveniji; vse lahko dosežemo, ako delamo za šolo in zase. Zato poizkusimo!

Klub slov. sluš. viš. ped. šole v Zagrebu.

mo za »F. U. J. U.«! Ovo će biti bratsko umoznavanje, koje će usvedočiti, da nitko slovenski i bratsku nam dušu ne može prelaziti.

Na potu kroz naše slovenske zemlje bilij smo tako narodno udruženje, poveščemo u narod našem stopoma, i sve plemenske mržnje će se ukloniti!

Mi, drugovi u životu — muž in žena, pišemo Vam i pozdravljamo Vas, iz srca i duše, ier uviđamo, da je u Vas srce duša jugoslovenska, da izaberete tai put, da se ruka ruci bratska pruži.

Šalimo Vam bratski pozdrav!
Zofija V. Bugarinovič, učiteljica. — Vla-
stimir Bugarinovič, uprav. škole, Bresto-
vac, srez Leskovački, Srbija.

To je dokaz, da ne želimo samo
spoznati našo domovino, želimo tudi
medsebojnega spoznavanja! Biti mora-
mo tovariši ne samo po imenu, ampak
tudi v resnici! — Na razna vprašanja,
kako je s članarino, pravili itd. odgovar-
jam, da se bo o Veliki noči na brž vršil
v Zagrebu ali Brodu na Savi sestanek
zastopnikov vseh pokrajin in po tem se-
stanku sporočamo vse potrebno!

Tovariši (ice)! Razmotri-
vajte »F. U. J. U.« pri zborova-
njih in pošljite konkretne
predloge!

Začetek je težak, nadaljevatj še tež-
je, a vztrajati najtežje!

Za Priljubljeni odbor »F. U. J. U.«
Sl. Mrovlje, mešč. učit., Ribnica

Učiteljski pevski zbor.

— Pevski zbor. Prihodnja pevska
vaja 12. in 13., eventualno še 14. marca
t. l. Udeležite se je gotovo prav vsi, ker
se vrši teden pred koncertom! Ravna-
je se po okrožnici, ki jo debite te dni. Kdor
je ne dobi do nedelje 21. t. m., naj jo re-
klamira. Vajo prestaviti na drug termin
— tehnično nemogoče. Priglasenci — ne
mož beseda — vrnite vsi »Našo pe-
sem« in ne delajte nam nepotrebnih
stroškov! Pevski pozdrav in na svide-
nje! — Andro Sežun.

Splošne vesti.

— Ker uredništvo ni prejelo nobe-
nega dopisa proti Deklaraciji in se tudi
edini dopisnik ni odzval, da bi pristal na
podpis pod članek, pozivamo vse tovari-
še, ki imajo pomisleke, da se oglašijo.
Nužna potreba je, da se v razčiščenje
idejne načelne smeri navedejo protiar-
gumenti in razlogi, ki govorijo proti sme-
ri stanovske politike, kakor jo zahteva
Deklaracija. Dosedaj še nismo prejeli
nobene takega članka, zavrnili pa smo
že mnogo člankov za Deklaracijo, ker
niso ustrezali pogojem, ki jih je sklenila
za dopisnike organizacijska eksekutiva.
Tudi resoluciji nismo prejeli takih. Sklepi
odborna Radovljanskega društva in zboro-
vanja Konjiškega društva so se vrnili po
soglasnem sklepu eksekutive, da se od-
stranijo formalni pomisleki in pridejo na-
to v list.

— Člani eksekutive Pov. UJU —
Ljubljana. Ker so nekateri člani in dru-
štva na nejasnem glede organizacije
eksekutive, jih opozarjamo, da je bilo
točno objavljeno tozadevno pojasnilo v
»Učit. Tov.« iz seje ožjega sosveta.
Eksekutiva se je sestavila le radi tega,
da jih več odloča o organizacijskih, tain-
skih, blagajniških in uredniških zadevah
in ne le po eden; torej popolnoma demo-
kratično. Pooblastilo je dal eksekutivi
oži svet, ker so pogoste seje ožjega
sosveta predrage. V eksekutivi so pov.
namestnik tov. Gnuš, tainik tov. Lapaj-
ne, blagajnik tov. Fecic in urednik tov.
Dimnik ter član ožjega sosveta tov. Vil.
Rus, proti naknadni potrditvi ožjega so-
sveta.

— Ugotavljamo z ozirom na dvome
pravičnega konstituiranja sedanjega po-
verjenišva, da sta poverjenik in stro-
kovni tainik pravilno sama odstopila. Da
je širši svet vzel to na znanje, ker ni
bilo ugovora. Ožji svet je vzel to na
znanje na seji 16. jan. t. l. s tem, da je na
podlagi čl. 13. Pravil UJU pravilno po-
miniral za tainika tov. Lapajneja in

FINK: ZBIRKA NAREDB IN ODREDB
ZA OSNOVNE IN MEŠČANSKE ŠOLE
TER UČITELJSKA V SLOVENIJI

★

V. zvezek

(Za dobo od 1.

jul. 1924. do konca

1. 1925.) izide v najkraj-

šem času v založbi SLOV.

ŠOL. MATICE, toda zunaj okvi-
rja vsakoletnih rednih publikacij, na-
kar šolska upraviteljstva in vse učiteljsvo
pravočasno opozarjamo. Poleg običaj-
nega gradiva bo obsegal V. zv.
natančen indeks vseh na-
redb k vsem petim zv.

Za naročila se bo

obračati na

knjižarno

★

UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

po pravih pravilno vpoklical v Ptuiju
izvoljene namestnike tov. Vilijalda
Rusa in tov. gospo Marijo God-
čevo. Interna izprememba je bila pra-
vilno javljena policiji in predsedstvu
UJU v Beogradu. — Kot poslovnega tai-
nika (ne pa člana ožjega sosveta in eks-
sekutive) je od ožjega sosveta name-
ščen tov. Josip Kobal za opravljanje te-
kočih pisarniških poslov.

— Z ozirom na gorostašno vest v
Radovljanskem učiteljskem društvu, da je
urednik »Učit. Tov.« povzročil razpust
organizacije naprednih učiteljskih in
Ljubljani in Mariboru, ugotavljamo, da
ta vest absolutno ne odgovarja resnici.
Ni nam znano, če so organizacije sploh
res razpuščene. Take govorice so že ma-
lo zlobne. Uredništvo nima ne moči in
ne stikov za take zadeve. Tudi nam ni
znano, če ima nerodnost gospodov, ki so
nesli v »Jutro« one »zaupnice« glede se-
je širjega sosveta — kake posledice. Ni
na previdno objavljati take stvari in za-
služiti oni gospodje, ki vlačijo mladino
v take zadeve, več graje, kakor mladi-
na sama. Z razširjanjem takih vesti, ka-
kor je gornja, se na tudi ne bodo oprali.

— Ali se res seje razdor in se je
zrušilo organizacijo? Nikakor ne! Tako
tudi le oni, ki se hočejo s tem izogniti
načelne debate o smeri stanovske politi-
ke. Ti tudi operirajo z osebnimi argu-
menti, da je Deklaracija namenjena pro-
ti gotovim osebam in gotovim strankam.
Zato je le obsojati, če se na podlagi
osebnih in strankarskih argumentov
brez utemeljevanja zavrne Deklaracijo.
Za nas je in ostane to neobhodno po-
trebno načelno vprašanje, ki se ga da
ovreči le s stvarnimi protiargumenti,
brez vmešavanja in vpliva dnevnih pol-
tike in ki ga je treba razpravljati strogo
s stanovskega stališča. Vsí argumenti, ki
bazirajo le na osebnih utemeljevanjih in
strankarsko političnih, kažejo le plitkost
in imajo namen izogniti se načelne de-
bate. Po načelni debati, ki jo nekateri
sedaj smatrajo za razdor in razbitje na-
še organizacije, na ne bo naša organi-
zacija le navidezno močna, temveč bo
ravno s to debato dobila notranjo moč,
ker bo članstvo dejno jasno orientirano.

— Ni res, kakor poroča »Jutro«, da
so okrajna učiteljska društva odklonila
Deklaracijo, temveč jo je sprejelo že
Maribor-okoliško, Logaško, Ptuijsko. Je
preložilo obravnavo na prihodnje zboro-
vanje, enako Novomeško, Litjsko, Kani-
niško, Celjsko. Odklonilo jo je le Belo-
kranjsko kar je vzrok osebni pritisk na
članstvo od gotove strani. Tudi v Ma-
riboru-mesto pride še na prihodnje zboro-
vanje. Radovljško sploh ni razpravi-
lalo o njej na zborovanju in je to naj-
bolj debela laž »Jutra«. Tudi Konjiško
društvo je ni odklonilo in priznava do-
bre stvari ter navaja tudi nekatere po-
misleke. Nekatera društva so določila
referente za in proti. To je vesel znak,
ker se s tem vzgaja članstvo k stvarni in
resni razpravi ter samostojnemu mišlje-
nju, ne pa kakor hočejo nekateri listi, ki
bi po starih metodah kar radi vsilili svo-
je mnenje učiteljski in ga s par »šla-
gerji« radi preslepili. Ne vsiljujte se nam,
bomo že sami povedali, če nam kaj ni
všeč!

— Ali res ogroža Deklaracija širje-
ga sosveta narodno edinstvo? Absolut-
no ne! Čitate zadnjo točko in preudarite,
da deklaracija z združenjem našega
stanu v državi in povzdigi naše stroke
ravno utrjuje to edinstvo in se v tem
zrcali najbolj izrazit nacionalni pravec
naše organizacije, njen nacionalni značaj
in državna nacionalna naloga, ki jo De-
klaracija utrjuje, ne pa ogroža. Grda laž
je, kdor trdi, da je Deklaracija proti na-
rodnemu edinstvu.

— Ali res ogroža Deklaracija širje-
ga sosveta državno šolo? Absolutno ne!
Državna šola je rešena danes že z usta-
vo in je glupost izrabljati sedaj to sred-
stvo in boju zoper Deklaracijo od strani
politikov. Tudi Deklaracija ne ogroža
državne šole ker se izreka za enotno
učiteljsko organizacijo za celo državo,
torej tudi za enotno državno šolstvo na
podlagi izpolnitve tozadevnih ustavnih
določil. To je torej s silo privlečeno
sredstvo v boju proti naši nestrankarski,
strokovni organizaciji.

— Ali res ogroža Deklaracija širje-
ga sosveta državno učiteljsvo? Le če-
tajte Deklaracijo v oni točki, ko pravi,
da se moramo boriti skupno z ostalimi
državnimi uradničtvom za pravne in ma-
terijalne interese. S tem pove jasno, da
hočemo ostati državni uradniki in da se
bo organizacija tembolj borila za to po-
zneje, ko bo enotna in močnejša. Vse to
so torej umetni in dobro preračunjeni

neresnični argumenti, s katerimi opert-
rajo neučiteljski gospodje proti Deklara-
ciji in osamosvojitvi našega stanu.

— Naše načelne notranje zadeve se
je polastila — dnevna strankarska poli-
tika in se povečini menda iz tega vidi-
ka tudi obravnava naše vprašanje. —
Ta konstatacija, ki smo jo prejeli od ve-
čine poročevalcev dosedaj zborujočih
društev, je zelo značilna. V splošnem
učiteljsvo sanjo dobro uvideva, da ima-
jo drugi orste vmes, zato smo prepri-
čani, da se bo s to uvidenostjo učitel-
stvo tudi otreslo teh tujih vplivov in bo
odločno zavrnilo vse tuje eksponente.

— Poziv. Ker hoče tov. predsednik
nekako sam določiti čas zborovanja, ga
opozarjam, naj ne preže od članov po-
pisane okrožnice in odbora, ki mu ga je
postavilo ob stran isto članstvo, na katero
apelira v 5. številki »Učit. Tov.« Dru-
štvene zadeve se morajo razčistiti do-
ma, da ne bo v časopisu nepotrebnih
razjasnjenj. Kdor pa je bil pristopen
podpisati zahtevo za zborovanje, naj se
javno oglasi, ker šile ne bomo trpeli v
društvu. — Fr. Učeniški kar. odbor-
nik.

— Nov naskok na neodvisnost naše
organizacije in našega mišljenja. Te dni
prejemajo posamezni učitelji neko novo
povsem politično deklaracijo z naroči-
lom, da jo naj predlože na zborovanjih
okrajnim učiteljskim društvom. S tem
hočejo gotovi krogi doseči, da bi učitel-
stvo ne stavilo složno izpremenjivih
predlogov k naši stanovski Deklaraciji,
ampak da bi se učitelstvo pričelo me-
seboj boriti na življenje in smrt za sta-
novsko ali politično deklaracijo in bi do-
bili proti Deklaraciji »časno manjšino
ter preprečili soglasen sklep«, kakor pi-
sarjo nekateri naokrog po društvih.

— Polna političnih »šlagerjev« je
nova deklaracija, ki jo je pričela »tajna
roka« širiti med učiteljsvo. Opozarja-
mo, da je Meziško društvo popolnoma
pravilno in pravočasno predložilo našo
stanovsko Deklaracijo poverjeništvu, v
skladu s poslovnikom. Če ni prišla v
razpravo seje ožjega sosveta 9. jan., je
to krivda bivšega poverjenika, ki je ni
hotel dati v razpravo. Popolnoma pra-
vilno se je razpravljala naša stanovska
Deklaracija na seji širjega sosveta dne
10. jan. in je pravilno oddana sedaj
okrajnim društvom v razpravo. Pred-
sedniki torej niso dolžni dati vsiljene no-
ve politične strankarske deklaracije v
razpravo in jo naj društva kratkoma-
lo zavrnejo. V splošnem se na ta nova po-
litična deklaracija ne tiče stanovskih
vprašanj ter je zelo zmedena. Navaja
stvari, katerim naša stanovska Deklara-
cija ne nasprotuje in jih tudi ne ogroža;
mesto o stanovskem pravcu govori o
političnem pravcu, o ustavnih proble-
mih in se vidi na prvi pogled, da je niso
izdelali učitelji, temveč politiki, zato jo
tudi niso predložili poverjeništvu, tem-
več jo pod roko vsiljujejo učiteljsvu.

— 15% popust. Z ozirom na to, da
je članom celjskega učiteljskega dru-
štva g. predsednik naznanil, da ima to
društvo pri Učiteljski tiskarni, kot za-
družnik 15% popust, moramo njegovo
poročilo v toliko popraviti, da velja ta
popust le za društvo, če si nabavlja po-
trebščine, člani pa dobe popust le v tem
slučaju, če tudi sami pristopijo kot za-
družniki k Učiteljski tiskarni

— Kočevari tenjo naše učitelje v
slovenski Belokrajini. Protest Belo-
kranjskih sokolskih društev. V času, ko
preganjajo Grki s krvnim nasiljem naše
tužne brate Srbe, ki tiče pod težkim jar-
mom, ker se priznavajo za Srbe in ko
hočejo nasilni Italijani z ognjem in me-
čem uničiti naše slovenske domove in
odvzeti materinsko besedo ogromnemu
ter najbolj zavednemu delu našega na-
roda, v sedmem letu naše narodne
svobode, smo doživeli v slovenski Beli-
krajini, da nam pretepaio Kočevarij na-
še učitelje, ker so zahtevali od njih spo-
štovanja državnega jezika. Zato prote-
stirajo belokranjska Sokolska društva v
Črnomlju, Metliki, Gradacu, Semiču, Vi-
nici in v Bojancih, kot narodne organiza-
cije proti temu nasilju Kočevarijev. Ob-
enem izjavljamo, da bomo pazili z bu-
dnim očesom na vse one, ki bi se pre-
drznili obljubljati Kočevarijem, da bo zo-
pet vzpostavljati nemški nauk v šolani
slovenske Belokrajine. Od sreske uprave
v Črnomlju pa zahtevamo, da kaznuje
krivce na najostrejši in najenergičnejši
način in s tem prepreči za bodočnost po-
dobna protinardna in predzna početja
v naši Belikrajini. — V pesti sila, v sr-
cu odločnost, v mislih domovina. —
Odbori Belokranjskih Sokolskih dru-
štev. — O tem dogodku nismo prejeli od

Belokranjskega učiteljskega društva no-
benež obvestila in ne protesta.

— Natečaj Lige ameriških šolskih
društev (Amerikan School Citizens
League). Omenjena liga razpisuje tudi
letos natečaj za aktualne teme, ki se ga
lahko udeleži vsak učenec katerekoli
države. Te teme se glase: 1. Kako naj
pospešuje vzgojo svetovno prijateljstvo?
(za učence srednjih šol in učiteljske). 2.
Kako se naj organizira svet v svrhu pre-
prečenja vojne? (za starejše učence
osnovnih šol). Določene so 3 nagrade
za vsak tema: po 75, 50 in 25 dolarjev.
Natečaj se zaključuje 1. junija 1926. Pri-
pomba: Za izvršitev so dani precej po-
drobni predpisi. Ako hočejo nastavniki
osnovnih in višjih šol pokreniti to akcijo
in žele podrobnejših informacij, se naj
blagovolijo obrniti na Ped. dld. krožek
v Mariboru, Cankarjeva ulica 5.

— O priliki zborovanja Učiteljskega
društva za srez Laško 12. dec. 1926
je predaval o temi: »Filozofija življenja«
tov. Vitko Jurko, uravili na Dolu pri
Hrastniku, kar se je v svoječasnem po-
ročilu pomotoma izpustilo. Ker je v svo-
jih izjavljanih nadal žive zlede iz doma-
čega društva, mu je njegov referat nad-
vse dobro uspel.

— Mlad tovariš piše: Večina je za
Deklaracijo, samo spregovoriti ne sme,
ker »jo premlada, še ni nič skušala, nima
pravice, ne dela nič«... in se ne pusti
voditi na vrvice, kakor medvedi...

— Okrajna učiteljska društva: Be-
lokranjsko, Gornjegrajsko, Kranjsko,
Ljubljansko, Ljubljanska okolica, Mari-
borsko, Mursko Soboško, Radovljško in
Slovenjegraško še niso poslala članskih
izkazov. Prosimo ponovno, da store to v
najkrajšem času.

Poverjeništvu UJU — Ljubljana.

— »Naš glas«, glasilo udruženja slo-
venskih srednješolcev v Italiji. Izšla je
četrti številka s sledečo vsebino: Ob
125-letnici Prešernovega rojstva (J. K.),
Borba (Tone Petrušek-Petrov), Iz an-
provizacija (Drago Gervais), Literarne
drobtine (Maksim Češinsky), Prijatelj-
ca Alma (Volkovi Mirjam), Odsvit (Jo-
ža), Leo Fatur (Maksim Češinsky). O
bistvu in o duhu Gentilijeve srednješol-
ske reforme (L. Č.), Prosveta in sred-
nješolska mladina. — Društvena senten-
ca. — Mi in sodobni aktualni problemi
naše manjšine (Br. Dobravski), Južno
podne (Pr. M. Antura), Intelektualno i
moralno vaspitanje (Jerko Marin), Bele
žene (A. O—k.), Nekdo tiho plaka (A.
O—k.) in Vestnik. — Vsem čitateljem,
ki se zanimajo za dijaški pokret v Pri-
morju, ga najtopleje priporočamo. Na-
ročnina za Jugoslavijo: posamezna šte-
vilka 5 Din, četrtletno 15 Din, polletno
30 Din, celoletno 60 Din. — Naroča se
za pri upravitelju za Slovenijo: Mercina
Dušan, Ljubljana, Verstovškova ulica
14/I., Vila Croatia.

— Poverjenikom in članom Sloven-
ske Šolske Matice! Izdaja knjig Sloven-
ske Šolske Matice za leto 1925, je zaka-
snela za dobra dva meseca. Krivdo na
tem nosijo nekateri poverjeniki, ki na
ponovne urgence niso pravočasno vpo-
slali podpisane članske sezname za
leto 1925., na podlagi katerih se more
edino določiti knjižno naklado. Po svo-
ječasnem obvestilu v »Učit. Tovarišu«
je bil določen 10. december kot najka-
snejši rok, do katerega bi moral biti
članski seznam v rokah podpisanega.
Da sem na prejel vse izkaze, sem moral
čakati še cela dva meseca, t. i. do 10.
februarja. Vse letošnje zamudnike že se-
daj opozarjam, da se bodo morali v bo-
doče ravnanje nač po terminu, ki je dolo-
čen že v Matičnih pravilih, če hočemo,
da bodo Matične knjige redno izhajale,
kar je pričakovati že pred Božičem vsa-
kega leta. — Knjige za 1. 1925. so šle ta
redzen v stroje in upam, da pričnemo z
raznošiljanjem istih, ako ne prej pa si-

VSE TOVARIŠE IN TOVARŠICE KI
NAMERAVAJO POHITETI LETOS NA
VELIKI SOKOLSKI ZLET V PRAGO
opozarjamo na

★

KRATKO SLOVNIKO ČEŠKE-
GA JEZIKA ZA SLOVENCE

★

Broširana

knjiga stane Din 20.— brez poštnine.

NAROČILA SPREJEMA KNJIGARNA
UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI